PUBLIC LIBRARY
4 AUG 1921
OF VICTORIA

La Suda Kruco

Organo de la Australaziaj Esperantistoj

Redakcio-Administracio:
Box 1367, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio)

Abono (por dek du numeroj):
Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj, aŭ 24 respondkuponoj.

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo aŭ 4 respondkuponoj.

N-roj 6-7. Melburno *(Melbourne)* Aŭstralio. 1 Januaro, 1921.

La Redaktoro al siaj legantoj:
FELIĈA NOVJARO!

e League of Nations Considers Esperanto.

The following cable message from neva, where the Assembly of the ague is now sitting, appeared in ious Australian papers on the h December:

"Senator Millen and a number of delegates who are conscious of the difficulties of bi-lingualism, have drafted a motion, suggesting that children be taught their mother tongue and another as an easy means of international communication. The motion asks the Secretariat to report to the next session of the Assembly on the results attending the teaching of Esperanto."

As the claims of Esperanto have en brought before the League by various Esperanto organisations the A.E.A. was in communication h Senator Millen before his deture from Australia—the Assem- should have abundant material m which to draw its conclusions. e Secretary-General (Sir Eric ummond) is a convinced supporter Esperanto.

An Important World Congress Supports Esperanto.

At Brussels during the first half of September was held the Congress of the World's Union of International Associations, and the inauguration of an international university. For two weeks there were present the representatives of important world-wide societies of all kinds, and eminent scientists delegated by the universities of many countries.

A chair of Esperanto was founded in this new university, and the Esperanto language was used, along with French, English, and Spanish, at the opening lectures. Many non-Esperantists remarked that they followed lectures in Esperanto more easily than in French or English imperfectly spoken by scientists from other countries.

This fact undoubtedly influenced the congress in adopting unanimously, except for one vote in favour of French, the following decision:

> "Realising the growing necessity for the adoption of an international auxiliary language, the World Congress of International Associations expresses the desire that all who admit that necessity should give their adhesion to the important movement whose aim is the spreading of Esperanto. . ."

This congress, which last met in 1911, is a highly important meeting

of learned and scientific men, and its authoritative judgment on Esperanto will doubtless have great influence in governmental and international circles.

The president of the congress (Senator La Fontaine) and the general secretary (M. Paul Otlet, Director of the International Institute of Bibliography in Brussels) both supported the proposal, and declared themselves convinced Esperantists.

Parliamentarians and Esperanto.

During the general election in Victoria, the A.E.A. sent a circular letter to each candidate, inviting an expression of his views as to the official use of Esperanto and as to its teaching in the schools.

The following were the questions:

"1.—In view of Australia's ever-growing relations with foreign countries, in which the language difficulty is so often felt, are you in favour of the official encouragement of the general use of Esperanto by government departments having business abroad?

"2.—Are you in favour of the teaching of this simple language in the schools of the State, as is already done in various places in England, Scotland, Italy, Portugal, Spain, Brazil, and other countries?"

A number of replies were received, none of which was unfavourable, and the following are those of successful candidates. It is noteworthy that two of the leaders of the opposing parties on the alcohol and no-licence question, concerning which a referendum was held, namely, Messrs. Farthing and Greenwood, have declared their support of Esperanto:

Lieut.-Col. Bourchier (Goulburn Valley): ". . . to state that he is entirely favourable to both the questions contained in your letter."

F. W. Eggleston (St. Kilda): "I am generally in favour of the idea of extending the use of an international language, and would consider favourably proposals such as you make in favour of Esperanto. But . . . I would not pledge myself to the support of the exact proposals you at the present moment."

A. A. Farthing (East Melbou "Yes" to both questions, but w reservation in favour of tea Esperanto in the secondary sc of the State.

O. R. Snowball (Brighton) Question 1: "Yes." To Questi "Yes, in high schools, to those desire to learn it."

E. W. Greenwood (Boroond "I have not studied this que enough to reply definitely, bu present I am favourable."

Captain A. F. Parker (Prahr "I am instructed . . . to inform that he is in favour of all ques set out in your communicatio 12th inst., and that if return the House will support all make legislation referring thereto."

Other replies from candi were:

G. W. Kemp: "Questions 1 a I am in favour of, and will do can, whether in or out of Parlia to push forward this much-de reform."

J. Rouget: "I . . . am in favo your suggestions."

A. Darroch: ". . . I am thoro in favour of both the points mention."

Councillor David Andrew (M of Bendigo): "I agree with t (the proposals).

Councillor A. Sculthorpe: " Yes. 2.—Yes."

As a result of this action we members of all parties in the L House favourable to Esperanto the Upper House, Mr. J. W. B has for some time been a s supporter of Esperanto, and more than once brought the su before the House.

The most widely-read Melbo morning paper, "The Age," notice of the candidates' attitu this subject, and headed a account of the Association's ac with the words, "Esperanto a Election Issue."

Korespondadi deziras kun kat pacemaj pri mondpacmovado Kaspar, sekretario de la Mondpa "Kruco Blanka," **Graz**, Karme platz 5, Aŭstrujo.

Esperanto in Hessian Schools.

Brazil, Germany, Russia. Finnland, Austria, Saxony, Czechoslovakia—in one country after another the central Government realises the value of Esperanto.

And now Hesse.

The south-west German state of Hesse was until recently far from he front in Esperanto affairs, but vith the passing of the war the tmosphere became fore favourable. The political and social situation lrew attention to the usefulness of Esperanto, and classes were arranged n the people's high school and in nother school Worms.

The educational authorities had, iowever, meanwhile been investigat- ng the matter, by direction of the ninister in charge of education, Dr. Strecker, who is well known in Europe as a progressive statesman ınd a large-hearted pedagogue. As result, a decree on the subject of he teaching of Esperanto in the chools was issued by the education office to the directors of the higher chool and borough schools, and to he district school boards.

This document sets out concisely ınd accurately the need and aim of Esperanto, and emphasises the spe- ial significance of a neutral ıuxiliary language in such institu- ions as the League of Nations, the ırbitration tribunal, and interna- ional conferences such as those of Versailles. Not often has an official ommunication shown such an excel- ent grasp of the purpose of the Esperanto movement.

The decree then directs the local ıuthorities of all schools throughout Hesse to ascertain which teachers ınd scholars have already taken up Esperanto, and to arrange if possible urther trials of the optional teaching of Esperanto in every place where ualified teachers are available and vhere the condition of the scholars permits.

Deputation to the N.S.W. Ministry.

A Favourable Answer.

A deputation from the Sydney Esperanto Society on the 7th Decem- ber waited on the Chief Secretary, Mr. Dooley (who received the deputation on behalf of the minister of education, Mr. Mutch) to urge the introduction of Esperanto into the State schools. The deputation was presented to the minister by Mr. Mark Gosling, M.L.A. (St. George).

The president of the society (Mr. O'Donoghue) put the case for Esperanto, and was supported by Mr. J. Edmonds, language master and instructor in Japanese at North Sydney; Mr. P. Bennett, secretary of the Headmasters' Association; the Rev. A. Rivett, and Dr. G. S. Thomson. A letter of Professor Meredith Atkinson in support of the deputation and its object, which is reprinted elsewhere in this issue, was read in the course of the interview, which lasted one and a half hours.

The minister, Mr. Dooley, after asking a few questions, said that he was very favourable to the deputation's proposal, and promised to place it before the ministry as early as possible. Mr. Dooley also said that he intends to learn Esperanto himself.

Professor Meredith Atkinson and Esperanto.

The name of the professor of economics at Melbourne University is more widely known among the general public, probably, than that of any other university teacher. Professor Atkinson has for many years been a supporter of our movement, having himself learned the language some time ago. Two public lectures on "Esperanto and International Politics" which he delivered in Melbourne and in Perth during last year had the effect of bringing Esperanto prominently before the public.

Professor Atkinson was invited to accompany the Sydney Esperanto Society's deputation to the minister of education, but was unable to do so, and in reply sent the following letter:—

"I much regret that I cannot accept your invitation to serve upon the deputation to wait upon the Minister of Education in N.S.W. to urge the introduction of Esperanto into the State schools. But I should like to say that I support the suggestion most strongly. Nothing could

more surely break down the ignorance and false sentiment which make for war between peoples than a clear knowledge of one another's thought and life. That this can be gained by Esperanto has been abundantly proved.

"Not only is this international language opening the treasure-houses of the world's literatures to all, but it also encourages that direct personal inter-communication between individuals and societies in all lands, against which prejudice cannot stand. The dissensions and racial hatreds that make up international politics are traceable much more to linguistic than to geographical barriers.

"If the school children of this generation could be brought into friendly touch by means of Esperanto, they would possess, as adults, the best possible guarantee of the world's peace—the knowledge and understanding sympathy which must render impossible the gathering of the clouds of war.

"If Australia could give a marked lead in this direction, she would confer untold benefit upon humanity."

A Famous Poet and Esperanto.

On the 26th October all Bulgaria celebrated an uncommon jubilee—the fifty years' writing of the national poet, Ivan Vazov, and the seventieth anniversary of his birth. Rarely was a celebration more deserved than this. For half a century the charming song of Vazov, joyful and sorrowful, merry and sad, has been carried into every corner of the Bulgarian land, and much of it the Bulgarian people know by heart. Three generations have already felt the influence of the Vazov school, and have learned their mother tongue and its literature chiefly from his poetry and prose. What Turgenev was for Russia, Mickiewicz for Poland, Victor Hugo for France, and Goethe for Germany, so is Vazov for Bulgaria.

On the occurrence of this notable jubilee, the national parliament unanimously voted the poet a gift of 100,000 levas (about £4000, in pre-war reckoning), and the people themselves are subscribing to a testimonial to their national poet.

His works have been transla into many foreign languages. Seve of his stories have already be printed in various Esperanto jo nals, and there is also a sm collection of his stories in Espera under the title, "Bulgaraj Rakonto

On the occasion of the translati into Esperanto of his longest a most famous novel, "Under t Yoke," the translator, Mr. Ivan Krestanoff, received from the p the following letter, which expres at the same time his opinion Esperanto.

"You have my permission. I indebted to you for making the Esp anto world familiar with my wo by means of your translations. opinion of Esperanto is that it is to the present the most perf artificial language, having be created with the object of bring mankind closer together and of ma ing it more easily reached by t treasures of our common culture." "Esperanto Triumfonta."

"Cindrulino" en Sidnejo.

La ludado de dramoj kaj komed en Esperanto havas por la lernan kiel ankaŭ por la progresintoj, gra valoron. Oni lernas paroli ne tima pri ebla eraro en ĉiu vorto; oni ha bonan ekzercon pri la prononco; antaŭ ĉio oni akiras aron da fra kaj vortoj, kiuj gravuras sin en memoron kaj estas utila bazo plua uzado de la lingvo. Pro tiu lasta punkto, estas dezirinde ele por ludado la verkojn de neang verkistoj, por helpi la akiron de internacia stilo.

Eĉ simpla legado de teatraĵo ha gravan utilon; kaj oni per tiu met evitas la laboron de parkera lerna Por nesperta aktoro estas tre kons havi en manoj la tekston, ansta devi fidi al sia memoro!

Kelkaj membroj de la Sid grupo en lasta tempo konstatis utilecon de tia ekzercado, kaj fa tre bonan prezenton de "Cindruli laŭ la traduko de Louise Briggs. okazo estis festo por gajni monon malsataj infanoj en Eŭropo.

Ĉiuj aktoroj estis komencan kaj ricevis altan laŭdon por ludado de la roloj. La prezen organizis fraŭlino E. Lee.

La personaro estis la sekvanta:
Cindrulino . . . . . Fraŭlino K. Ogilvy
Fea Baptopatrino . Fraŭlino S. Todd
Dora . . . . Fraŭlino M. Junk
Flora . . . . Fraŭlino P. Junk
Unua Sinjorino . . . . Fraŭlino Rich
Dua Sinjorino . . Fraŭlino Thompson
La Princo . . Sinjoro D. Richardson.

Post komenca sukceso, oni esperas vidi pluajn prezentojn sur la Esperantista teatro de Sidnejo.

Esperanto c'e la Blinduloj.

Okaze de monkolektado por la Sidneja Industria Blindul-Instituto, la Sidneja Esperanto-Societo profitis la okazon por atentigi la direkcion de la instituto pri la granda intereso, kiun havas Esperanto por la blinduloj.

En la taggazeto "Sun" de 2 decembro aperis en la fako dediĉita al la monkolekto bona artikolo, sub la titolo en grandaj literoj "Esperanta Brajlo," pri tio, kion faras Esperanto por la blinduloj, kaj kion ĝi ankoraŭ povas fari por ili. La artikolo donas interalie informojn pri la Esperanta sekcio de la Nacia Biblioteko por la Blinduloj en Londono, kiu havas pli ol 500 volumojn, kaj pri la brajla gazeto "Esperanta Ligilo" eldonata en Svedujo.

En la Brajla biblioteko de Melburno estas malgranda Esperanta sekcio kun kelkdekoj da volumoj el nia literaturo. Unu el la unuaj Esperantistoj en Aŭstralio estis blindulino, fraŭlino Tilly Aston el Melburno.

Parlamentanoj kaj Esperanto.

La sekvanta estas resumo de nia anglalingva artikolo "Parliamentarians and Esperanto":

Dum elektado de membroj de la dua ĉambro de la parlamento de la provinco Viktorio, la A.E.A. dissendis cirkuleron al ĉiuj kandidatoj demandantan: 1-e, ĉu ili favoras uzadon de Esperanto ĉe la departementoj, kiuj havas rilatojn kun la alilando, kaj 2-e, ĉu ili favoras instruadon de Esperanto en la lernejoj de la provinco.

Favorajn respondojn oni ricevis de 11 kandidatoj, el kiuj ses el diversaj partioj estas elektitaj; inter tiu seso estis kondukantoj de du kontraŭbatalantaj partioj. Neniun malfavoran respondon oni ricevis.

Ni do povas kalkuli ses subtenantojn en la dua ĉambro. En la unua ĉambro unu membro de longe subtenas nian movadon, kaj pli ol unu fojon priparolis nian aferon en kunsido de la ĉambro.

La plejmulte legata Melburna taggazeto "Age" priparolis tiun demandadon al la kandidatoj sub titolo "Esperanto kiel Bataltemo de la Elektado."

Ministro kaj Profesoro.

Du Favoraj Opinioj.

Jen resumo de niaj raportoj sub la titoloj "Deputation to the N.S.W. Ministry" kaj "Professor Meredith Atkinson and Esperanto":

Deputitaro de la Sidneja Esperanto-societo vizitis la Ĉefan Sekretarion (ministron de internaj aferoj) de Nova Sud-Kimrujo, sinjoro Dooley, kiu akceptis ĝin en la nomo de la ministro de instruado, sinjoro Mutch. La deputitaron prezentis al la ministro sinjoro Mark Gosling, parlamentano. La deputitaro petis la enkondukon de Esperanto en la provincajn lernejojn.

La ministro, sinjoro Dooley, aŭdinte la parolojn de la deputitoj, respondis, ke li estas tre favora al la propono, kaj promesis antaŭmeti ĝin al la ministraro por ĝia konsiderado. Sinjoro Dooley ankaŭ diris, ke li mem intencas lerni Esperanton.

Dum la vizito al la ministro oni legis al li leteron de profesoro Meredith Atkinson, profesoro de ekonomio en la Melburna universitato. De kelke da jaroj la profesoro forte subtenas Esperanton, kaj en la pasinta jaro faris du publikajn paroloјn je la temo "Esperanto kaj la Internacia Politiko." Interalie la profesoro diris en sia letero: "Mi plej forte subtenas la proponon," enkonduki Esperanton en la regnajn lernejojn. "Nenio povus pli certe disrompi la nescion kaj falsan senton, kiuj akcelas la militon inter la popoloj, ol klara scio de la pensoj kaj vivo unu de la alia. Ke tion ĉi oni povas akiri per Esperanto, tio estas plene pruvita."

Tutmonda Gazet-Kongreso.

La tutmonda kongreso de gazetistoj, kiu devis okazi en Sidnejo en Pasko de 1921, jam ne okazos. La registaro de Nova Sud-Kimrujo, ĉefa subtenanto de la kongreso, decidis, ke estas neeble organizi ĝin, pro la malcentra situacio de nia lando kaj la alta kosto de vojaĝado. La kongreso do estas nuligita.

Domaĝe estas, ĉar per tio ni perdas utilan okazon por propagando.

Kroniko.

Christchurch, N.Z. — Dum koncerto antaŭ nelonge la membroj de la Esperanta kurso gvidata de sinjoro N. M. Bell, M.A., B.D., faris draman prezentadon de "La Espero." Kelkaj kursanoj vestitaj en naciaj kostumoj marŝis sur la scenejon je la muziko de "La Internacia Marŝo," originale verkita de sinjoro Arturo Borrows, kaj deklamis po unu stanco de la poezio de doktoro Zamenhof. Je la fino ili kunmetis manojn kaj kune kantis. La tuta prezentado estis bela spektaklo kaj faris al la aŭdantaro tre favoran impreson pri nia lingvo.

Norda Sidnejo, N.S.K.—La nova grupo fondita sub la gvidado de sinjoro Joliffe faras bonan progreson en la studo de la lingvo. La Sidnejanoj havis bonajn piknikojn dum la lasta tempo; ĉiam la verda standardo flugis alte super la festantoj.

Sans Souci, N.S.K.—Ĉe karnavalo kun fantaziaj kostumoj la malgranda fratino (fraŭlino Amanda Junk) de unu ĉi-tiea samideano reprezentis Esperanton, portante robon kaj vergon kun la vorto "Esperanto," kaj disdonante inform-foliojn, kio vekis grandan intereson. Poste, ĉe balo, la sama fraŭlineto denove reprezentis Esperanton, kaj gajnis premion por la plej bona kostumo. Bona raporto aperis en loka gazeto.

Geelong, V.—Kelke da samideanoj vizitis ĉi tiun urbon kun propaganda celo kaj sukcesis veki intereson pri nia movado. Ili vizitis la estrojn de du-tri gimnazioj kaj lernejoj (la urbo ja estas konata centro de instruado), penante konvinki ilin pri la graveco de Esperanto, kaj havis favoran akcepton. La direktoro de la teknika lernejo Gordon promesis dispon ĉambron por Esperanta kurso. redaktoro de ĉiutaga gazeto "Tim promesis doni spacon de tempo tempo por artikoloj pri Esperan La projektita propaganda kunv ne okazis, ĉar ne estis eble suk organizi ĝin de malproksime. Ĉi libristoj konsentis teni provizon Esperantaj lernolibroj kaj vortaroj

Sidnejo, N.S.K.—Societano sinj J. A. Joliffe gajnis diplomon B.E.A. kun honoro. Sinjorino Withers, malnova kaj agema sa deanino, estas elektita honora ser fratino de la Ordeno de San Johano el Jerusalem. La soci perdis du oficistojn; unu vic-p zidanto, sinjoro See Ho, kaj kasis sinjoro F. T. Simon, kiuj ambaŭ i al Rabaul, Nov-Britujo (Germ Nov-Gineo).

En lasta tempo la societo ha kelkajn vizitantojn el aliloke; s jorino Hogg (Adelajdo), fraŭli Goldsmith (Usono) kaj Par (Perth), sinjoroj Auwart (Perth k Port Augusta) kaj Hastie (Gl govo).

Pri la prezentado de "Cindruli oni legu apartan raporton.

La societanoj dankas al "Ge (sinjoro Geo: Gordon) por bonk donaco de literaturaĵoj.

Whangarei, N.Z., kaj **Townsvi** Kvinslando.—Ĉi tiuj grupoj fili al AEA.

Melburno, V.—Ĉi-tieaj samidea aranĝis amuzan imiton de proceso rompo de edziĝopromeso, tute Esperanto: anoncoj, paroloj de advokatoj, atestado, juĝista resu kaj verdikto. Kelkaj personoj do ateston pri la procesantoj, kaj juĝantaro aljuĝis tre tre malgran kompensaĵon.

Okazis ĉe la hejmo de la sek tario de AEA (sinjoro L. E. Th son) tiel nomita "Amerika T (ĉiu alportas donacon, kaj ĉiu aĉe donacon) por helpi la kason de A Pasis agrabla posttagmezo vespero, kaj la Asocio gajnis pres 8 funtojn.

En 18 decembro, por festi naskodaton de Zamenhof, trupo Esperantistaj aktoroj, novaj malnovaj, ludis pastoralon "I Belan Tagon" en la arbaro; ĉee modera nombro da samideanoj.

a Prezidanto Vizitas Grupojn.

a prezidanto de A.E.A. (sinjoro irico Hyde) en lasta tempo tis la grupon de Hobart (Tasnio). Kun la grupanoj li diskutis ojn de nia movado, interalie la anizon de la kvara kongreso, zonta en Hobart en pasko de la ksima jaro (1922). La Hobartj jam preparas planojn por la veno de Esperantistoj en sia tre urbo.

a prezidanto ankaŭ vizitis la eranto-societon de Sidnejo (Nova -Kimrujo). Ĉe la ĉiusemajna veno li parolis al la membroj pri kaj flankoj ne nia movado, ĉefe la lingvo mem.

Recenzo.

Karaktero, laŭ M. J. M. Van riaan Luiscius, advokato en o; sesa eldono. Akcia Societo ntra Esperanto-Librejo," Hago. paĝoj. Prezo, fl. 0,30.

i estas libro de aforismoj kaj tencoj, aranĝita en 29 ĉapitroj o estas Karaktero? Kiel oni nas karakteron? Bonvoleco, forto, Devokonscio, Memfido, rujamo, Persistemo, Spiritforto, simile). La libro estas de speco nova por ni Angloj; kaj, ke la ro citas kun aprobo la verkojn O. S. Marden, la profesoro de ceso, kaj Samuel Smiles, per tio tuj konas la karakteron de la ko.

a stilo estas konciza, klara, pla. La tradukinto, kies nomo aperas, bone uzas la lingvon. Li hezitas uzi kelke da pli-malpli aj vortoj, inter ili "ekspozi, pro-i, brutaleco, spekuli" kaj prefikso s." La vorto "superiora" ŝajnas ifi "supera": "neniun li konras superiora" (pĝ. 13). Entute, a libro en sia speco.

Ujo, Arbo, Lando.

Gramatika Romanco.

ujo, ujo! bona vorto,
funda, plena, grasa, fuma!
ujo kun la larĝa ventro,
jo kun odoro ĉarma!
kuirejo paŝadante
multajn ujojn admiregas:
Jen kestoj, potoj, kaseroloj;
Kaj el la kor' elflugas krio:
Ujo, ujo, uj'!

Ho arbo, arbo! bela nomo,
Fortika, vibra, mola tamen!
Pomarbo kun printempaj floroj,
Oranĝarbaroj la italaj!
Mi vin ne miksos, arbo, ujo.
Ho vinfaranto, kio estas
La vinberujo? — Peza korbo.
— Kaj vinberarbo? — Ĝojkreskaĵo!
Ujo, ujo, uj'!

Ho dolĉa diro, lando, lando!
Germana? ne: nun, Esperanta.
Ho Grekolando, lunaj bordoj!
Ho franca mia patrolando!
Patrujo, kio do ĝi estas?
Patrujo estas kaldronego
En kiu foje sovaĝuloj
Kuiras tri, kvar maljunulojn.
Ujo, ujo, uj'!
Land', arb', uj'!

Rene Deshays.

Respondoj.

Al sinjoro H.H.—La aludo en la Sankta Biblio pri "pura lingvo" aŭ "lingvo purigita" (Cefanjaho—Zephaniah iii, 9) jam estas rimarkita, kaj eĉ antaŭ kelke da jaroj aperis broŝuro celanta pruvi, ke la profetita lingvo povas esti nur Esperanto. Ni dankas por via afabla letero atentiganta nin pri tio ĉi.

Al kelkaj.—Rifuzitaj, tamen kun danko, estas: "Nekomprenate"; eltiro el "La Lumo de Azio"; "Honesta Interŝanĝo ne estas Rabo."

A Talk With a Beginner.

When you begin to take up the study of Esperanto it is well that you should pause and ask yourself, What is your purpose in doing so? Is it merely to add a smattering of an easily acquired language to the number of languages you already know? Is it because you have observed that Esperantists are very pleasant people, and that it will enable you to join them in happy excursions to meetings and congresses in different parts of the country? Is it the ideals with which it is associated which somehow attract you?

Or, is it because you have decided to acquire and exercise the powers and privileges which come to the pos-

sessor of a second language used and usable in every corner of the globe?

It is good that you should ever have before you the idea of the universal use of Esperanto.

It is no doubt known to you that in every important place on the earth's surface, and on most ships, there is a wireless telegraph apparatus, with which you may communicate, if you have suitable apparatus properly attuned.

When you have acquired Esperanto you will be in possession of an intellectual apparatus with which it is possible to get into personal relationship with many thousands of Esperantists as widely distributed over the world as wireless stations.

Just as the increase of the number of wireless stations increases the value of wireless telegraphy, so the addition of yourself to the vast army of Esperantists increases the value of Esperanto. And your value to Esperanto will be the more enhanced the more you use it and make it of use to those with whom you are associated in the course of your daily business or otherwise.

You should seek to acquire the world-outlook. Ennius claimed that he had three souls because he could speak three languages. In knowing Esperanto you ought to feel that you have a world-soul.

I wish to guide you in your study of Esperanto by giving you some hints which others have found of value, and which you will no doubt find profitable. These hints are specially intended for isolated students who have not the inspiration of the personal contact with a teacher.

The first thing to master is the **Phonetics** of the language, then the **Pronunciation.** This can be done best by **reading aloud.** Here is the secret of quick success in the mastery of Esperanto: **read aloud.**

Read a selected Esperanto article slowly and deliberately, giving careful attention to letting the **accent** fall on the second last syllable. It matters little that you do not know at first the exact meaning of what you read; you can acquire that knowledge in time.

Read the same article aloud on successive days, gradually quickening the pace until you can read 100 words a minute. This pra regularly followed will have wonderful effect in training the so that you will afterwards inst tively know whether your Espera is correct or not. It will also to make you a fluent speaker.

In most of the text-books in the exercises consist of translat from Esperanto into English. Th will be found to be very easy, b question whether they are as v able to the student as translat from English into Esperanto. recommend you to write out y translations from Esperanto English in an exercise book, u the left-hand page only.

A week after doing so, you sho retranslate your English into Es anto, writing on the right-hand p opposite your English, and then c pare the result with the origi Make a practice when writing Esperanto of **saying aloud** the w which you are writing. This is tr ing for hand, eye, and ear.

When you read an Esperanto b or magazine, you should do so **pe in hand.** Underline words which unfamiliar and return to them that you may ascertain their me ing by reference to a dictionary. meanings can be noted in margin.

Keep a notebook, preferably with an index, which you will find v handy for noting new words lear and useful phrases met during y reading.

If possible, get a friend to st with you. Two heads are better th one; the word or phrase that puz one of you may be quite clear to other. And you can correct e other's misdeeds in pronunciat and grammar; it is so much easier see other people's mistakes, th one's own!

Esperanto is an easy language, far the easiest of all languages. B it **does** need a little serious ste work. People who already know t or three other languages, find Esperanto so easy, are apt to ov look this need. But nenio s laboro: nothing without labour! A the labour of learning Esperanto soon over, especially if you do little, even a very little, **every da**

There comes a stage in the career of every Esperantist (we have all been through it) when his first enthusiasm has somewhat cooled, and he asks himself: Is it worth while continuing? This generally occurs when he has got through the last pages of his text-book, and he is hesitating whether to buy the "Krestomatio" and a dictionary. In this case, as in many others, **He who hesitates is lost.** Having begun, it is all to your advantage to see the thing through, and to reap the profit of your study. The "heat and burden" of becoming an Esperantist are behind you, the pleasure and the profit are in front. You can buy the very useful and compact "Edinburgh" dictionary for a couple of shillings, and a journal such as "La Suda Kruco" will supply you with reading matter till you get the "Krestomatio," but if you wish to be the "compleat Esperantist," you must not fail to read this anthology of varied pieces, written by the leading Esperantists, and edited by Dr. Zamenhof himself.

La Rolo de Akademio.

La Franca Akademio ĵus enkondukis oficiale du novajn vortojn: engueuler kaj epatant, skribis Era en la gazeto "Lingvo Internacia" antaŭ kelke da jaroj. La unua signifas, insulte riproĉi; la dua signifas, miriga. Ambaŭ vortoj jam de longe estis uzataj, sed en aĉa maniero, kaj ne havis lokon en nobla lingvo kaj en pura literaturo. Tamen la Akademio ilin oficiale alprenis. Ĉu do ĝi trovis ilin aprobindaj? Certe ne, kaj oni malfacile ilin renkontus en la verkoj de la Akademianoj. Ĉu do ĝi trovis ilin utilaj? Ankaŭ ne, kaj multaj aliaj vortoj povas ilin pli kontentige anstataŭi.

La Akademio akceptis ambaŭ vortaĉojn, ĉar ĝi ne povis agi alimaniere, ĉar la ĝenerala uzado ilin trudis al ĝi; ĉar ilin forpelante, ĝi tute ne povus malhelpi ilian uzadon. Samtempe, ĝi montris, kia estas la rolo de ĉiu Akademio: per si mem, ĝi povas nenion, ĝi nur estas registrilo, kiu kvazaŭ meĥanike ekfunkcias, kiam ĝin funkciigas la ĝenerala uzado.

Kantu kaj Lernu!

Kiam viaj lernantoj jam enuas pri participoj, numeraloj, prepozicioj kaj la cetera sovaĝa bestaro de la gramatiko, instruu ilin per la kantado. Tio faras agrablan ŝanĝon, kaj efike fiksas vortojn kaj frazojn en la memoro.

La muziko de la sekvantaj kantoj, jam de longe kantataj ĉe la grupo de Sidnejo, estas havebla ĉe "La Suda Kruco" (Box 1367, Elizabeth-str: P.O., Melbourne) por 4 poŝtmarkoj (8 pencoj). Kantu ilin en via grupo!

Piknika Invito.

Ho, venu, amikoj, al nia pikniko,
por ĝui ĝojecon kun gaja anar'!
Bonvenu al nia kampfesta kunveno. . .
Ho, venu al verda kaj bela kampar'
kun ni! Kun ni!
Ni iros al verda kaj bela kampar'.

Ho, inter la floroj, en freŝa aero,
ni dancos kaj kantos per dolĉa kantar';
ni ridos, parolos la lingvon de l' koro. . .
ni amos en verda kaj bela arbar'
kun vi! Kun vi!
Ni amos en verda kaj bela arbar'.

Kantu Esperante.

Nune kantu Esperante,
kantu kun la tuta mond'.
Supren levu voĉojn laŭte
en feliĉa, viva rond'.
Diru al homaro tuta:
Gekunuloj estas ni.
Kantu per la lingvo bela,
ke gefratoj estas ni.

Amatino Mia.

Kiam ŝin mi vidas,
tiam el la kor'
gaje mi kantadas. . .
kantas al la flor'.

Rekanto:
Belulino mia,
koro de anĝel',
karulino dolĉa . . .
mia rava stel'!

Kiam ŝi ridetas,
dancas mia kor';
gaje mi kantadas
vortojn de ador'.

Kiam ŝi benegos
per la blanka man',
tiam mi kantados:
"Estas mi amant'."
—Vortoj de T. Caffrey, F.B.E.A.

Ne Estas Felic'o.

El memorskriboj de komercvojaĝisto.
De Ŝulojm Alejĥam.

— Vi parolas pri ŝtelistoj? — diris eleganta sinjoro kun valizo en la mano, kiun li gardis, kiel la pupilon de l' okulo.

(Tio estis nokte en stacidomo de dua klaso; ni sidis triope kaj atendis la kuriervagonaron, kiu malfruiĝis je unu horo kaj kvarono, kaj paroladis pri ŝtelistoj kaj ŝteloj).

— Pri ŝtelistoj vi parolas? pri ŝtelistoj? — lasu min; kie vi vidis tiom da ŝteloj, kiom en nia negoco? Ĉu briliantoj estas malgravaĵo? La pasio al briliantoj estas ja tiel granda, ke eĉ inter la aĉetantoj troviĝas ŝtelistoj; kaj ankoraŭ ne tiom inter la aĉetantoj, kiom inter la aĉetantinoj — inter la sinjorinoj. Ni rigardas ĉiun sinjorinon, kiun ni ne konas, per sepdek sep okuloj. Ne tiel facile oni povas ŝteli ĉe juvelisto lian komercaĵon; mi povas fanfaroni, ke, de kiam mi estas komercisto kaj komercisto en briliantoj, oni min ankoraŭ neniam priŝtelis. Mi mem tute ne estas juvelisto, t. e. juvelisto mi estas, sed mi ne okupas min je juvelmetio; mi estas nur komercisto, kiu komercas je briliantoj. Mi aĉetas kaj vendadas briliantojn, plejmulte mi vendadas en la lokoj, kiuj estas proksimaj de mia naskiĝurbo kaj malplejmulte en fremdaj lokoj; dum la foiroj, aŭ tiam, kiam troviĝas ie aĉetanto, mi prenas mian valizon, ĉi tiun, en la manon, sidiĝas en vagonaron kaj veturas. Foje okazis, mi ekscias, ke en urbo Jupec estas riĉulo kaj li edzinigas filinon: eble li bezonas briliantojn. Sed ankaŭ, se ni parolas alifianke, en Jupec troviĝas ankaŭ sufiĉe da juvelistoj, eble pli multe, ol oni bezonas, sed unu al alia ne koncernas. Eĉ se estus okdek mil juvelistoj, vi nur donu al mi aĉetanton, mi jam montros, kiu profitos — mi aŭ ili. Vendi briliantojn estas ruza afero, kiun oni devas scipovi; oni devas scii, kion montri, kiel kaj al kiu montri. Mi ne devas kaj ne volas antaŭ vi fanfaroni, ĉar mi tute malamas la fanfaronadon, sed, kiam vi parolos pri mi kun juvelistoj, ili ĉiuj diros al vi, ke konkuri kun mi ne estas facile: tie, kie alia enspezos centon, mi enspezos tri centojn. Mi scipovas la aferon.

Unuvorte, mi veturas Jupec'on. Mi kunprenis, imagu al vi, multe da komercaĵoj (ni ĉiuj havu, kiel propraĵon, tiom, kiom ili valoris, kvankam ili enlokiĝis en ĉi tiu valizo), kaj mi sidiĝis kaj sidas. Kompreneble, mi sidas bone apogiĝinte sur mia valizo, mi ne foriras de mia loko. Pri dormo mi eĉ ne parolos: kiam oni veturas kun komercaĵo, oni ne dormas. Kun ĉiu nova persono, kiu eniras la vagonon, deŝiriĝas io en mia koro: eble li estas ŝtelisto? Sur nenies nazo ja estas skribite. . . .

Dio helpis, post tagnokta veturado, ne manĝinte, ne trinkinte, mi alveturis Jupec'on al la riĉulo, eligis mian komercaĵon, parolis, paroladis, kaj, kiel ordinare, enspezis. . . malsanon, ne monon.

La riĉuloj (mi ne volas malbonparoli pri ili, sed venu je ili bona ĥolero) marĉandas, marĉandegas, rigardadas, tuŝegas ĉiun objekton kaj fine — ili nenion aĉetas. Sed kion oni povas fari? Ĉu mi enspezis, ĉu ne, mi devas kuri pluen; mi kaptas droŝkon kaj rapide veturas al la stacidomo. Dume mi aŭdas, iu malantaŭ mi krias: "Sinjoro, sinjoro." Mi rigardas reen — juna sinjoro kuras al mi kaj tenas valizon en la mano, ĝuste tian, kiel mia, kriante:

— Jen, vi perdis. . . .

Malfeliĉo, sortbato! Ĉi tiu ja estas mia valizo. Kie? Kiam? Kiel? Estis destinite: ĝi elglitis el mia mano kaj tiu juna sinjoro ĝin levis. Mi alkuras al mia juna sinjoro, premas lian manon, dankegas lin:

"Dankon al vi, Dio donu al vi sanon kaj feliĉon; dankon," mi diras, "kaj ankoraŭ dankon." Li respondas al mi: "Ne estas pro kio danki." Mi diras: "Kial vi diras, ke ne estas pro kio? Vi ja savis al mi la vivon, vi ja faris tian bonfarajon, ke ĉi tiu mondo kune kun la ĉiela regno malmulte estas por vin rekompenci. Diru al mi, kiom doni al vi, diru, ne hontu.' Mi jam volis elpreni la monujon el mia poŝo, sed li diris: "Se vi mem diras, ke ĉi tio estas gravega bonfaraĵo, do, kial mi devas ĝin vendi

por mono?" Kiam mi aŭdis tion, mi ĉirkaŭprenis lin kaj komencis kisi.

"Dio mem," mi diras, "rekompencu vin pro tio, kion vi faris al mi. Tamen ni eniru kaj malsekigu niajn buŝojn per glaseto da vino."

"Glaseto da vino," li diras, "kial ne?"

Ni sidiĝis ambaŭ en la droŝkon kaj mi jam forgesis pri la stacidomo. Ni veturas kafejon por preni ion en la buŝon. Alveturinte kafejon, mi petis apartan kabineton kaj ordonis alporti diversajn bonaĵojn, kaj ni sidiĝis iomete por interparoli. Tiu juna sinjoro, krom tio, ke li, oni povas diri, savis al mi la vivon, simple plaĉis al mi: simpatia homo, kun simpatia vizaĝo, kun profundaj, seriozaj, nigraj okuloj, unuvorte — ora homo. Ankoraŭ li estas hontema — terure. Mi petis lin, ke li ne ĝenu sin kaj ordonu alporti, kion li deziras — la plej karajn bonaĵojn, kaj kiom li ordonis alporti, mi, kompreneble, ordonis alporti duoble plimulte; mi bone eldrinketis, bone almanĝis, kiel Dio ordonis. Mi ne trinkis ĝis ebriiĝo, ĉar la hebreoj ne estas ebriemuloj, sed kiam mi fariĝis malkaŝema pro la vino, mi diris al mia juna sinjoro:

"Ĉu vi scias, kion vi faris al mi? Tio, ke vi savis al mi tian multekostan riĉaĵon, pri tio mi ne parolos. Ni ambaŭ tiom havu, kiel propraĵon, kiom mi ŝuldas je ĉi tiu komercaĵo, ĉar ĝi estas Dia kaj fremda. Vi simple savis al mi la honoron kaj la vivon, ĉar miaj kreditoroj, se mi venus hejmen sen ĉi tiu valizo, certe opinius, ke tio estas ruzartifiko, kiun uzas niaj juvelistoj tre ofte: ili forvendadas sian komercaĵon kaj disvastigas famon, ke ili estas priŝtelitaj. Mi estus devigata, ĉu vi aŭdas? nur aĉeti ŝnureton kaj pendigi min sur la unuan renkontotan de mi arbon. Mi trinkas por via vivo kaj sano; Dio feliĉigu vin, kiel vi mem deziras al vi kaj estu sana; ni kisu nin, ĉar mi devas jam veturi."

Mi kvitiĝis en la kafejo kaj mi rememoris pri mia valizo — kie estas la valizo? la juna sinjoro? ne estas. Mi svenis.

Kiam mi svenis, oni min vekis. Kiam mi vekiĝis, mi ankoraŭ svenis kaj kiam mi la duan fojon vekiĝis, nur tiam mi ekkriis, levis la tutan policon de Jupec je la piedoj, promesis bonan rekompencon, kuris kun ili en ĉiujn "bonajn" lokojn, estis kun ili en ĉiuj suspektindaj lokoj, konatiĝis kun ĉiuj mondŝtelistoj — mia juna sinjoro tute malaperis. Mi tute malfortiĝis, fariĝis abomena por mi la mondo. Mi enlitiĝis en mia gastejo kaj pensas, kiel fini mian vivon. Ĉu mortigi min per tranĉilo? Ĉu pendigi min per ŝnuro? Ĉu jeti min en riveron? Dume mi kuŝas enprofundiĝinte en malgajajn pensojn, mi aŭdas, — oni frapas. Kiu estas? — oni venis min preni policejon: oni kaptis la ŝteliston kun la valizo, kun la tuta komercaĵo. Ĉu mi devas rakonti al vi, kia mi fariĝis, kiam mi ekvidis mian valizon kun la briliantoj? Mi ankoraŭ unu fojon svenis: mi havas kutimon de svenado. Kiam mi vekiĝis, mi aliris al mia juna sinjoro kaj diris al li:

"Mi ne komprenas, klarigu al mi; mi preskaŭ freneziĝas. Kia enigmo ĝi estas; kiam vi trovis mian valizon, vi postkuris min, redonis ĝin al mi kaj eĉ ne volis preni por la bonfaraĵo pagon; sed kiam mi nur deturniĝis je momento, vi iras kaj ŝtelas mian tutan havaĵon — mian animon? Vi ja min preskaŭ malfeliĉigis. Ja mankis al mi nur unu minuto al la morto." Rigardas min la juna sinjoro kun profundaj, seriozaj, nigraj okuloj kaj respondas al mi tute trankvile:

"Kio koncernas unu al alia? Bonfaraĵo estas bonfaraĵo kaj ŝteli — tio estas," li diras, "mia okupiĝo. . . ."

"Sinjoro," mi diras al li, "kiu vi estas?"

"Kiu," diras li, "mi devas esti? Mi estas bedaŭrinde, ŝtelisto, patro de multaj infanoj kaj granda malfeliĉulo. Mi havas, oni ne malbonokulu, bonan okupiĝon, sed mankas al mia okupiĝo — la feliĉo. Mi ne devas plendi, dank' al Dio, ŝteli — ŝteliĝas facile, sed la manko estas, ke ne ĉiam sukcesas al mi. Ne estas feliĉo. . . ."

Kiam mi jam sidis en vagono, mi konsciis, ke mi havas ĉevalkapon: per bagatelo mi povus tiam liberigi tiun ŝteliston. Kial mi bezonis fariĝi pereiganto de homo? Li povus ja enfali en aliajn manojn. . . Eble vi estos aĉetanto de du briliantaj orelringoj je meza prezo ? Mi montros

al vi ion; vi tiajn briliantojn ne vidis eĉ en sonĝo. La plej bona speco. . . .

El la hebrea lingvo tradukis
M. Ŝaĥnoveckij.

En Kaptilo.

Rakonto de Sidor Kocma.

Laŭ profesio, mi estas arĥitekturisto. Antaŭ kelkaj tagoj unu el miaj amikoj, kuracisto-psikiatro, skribis al mi la jenan leteron:

"Kara amiko! En mia malsanulejo, dank' al Dio, estas tia amaso da pacientoj, ke mi ne scias, kien ilin loki, kaj tial, mi estas devigita pligrandigi la konstruaĵon. Bonvolu viziti min en unu el la plej proksimaj tagoj; venu al tagmanĝo, por ke ni povu libere priparoli, kiel kaj kion konstrui. Ĝis la revido. Via fidela, k. t. p.. . . ."

Post tri tagoj mi sonoris ĉe bela, ornamita villo, kie loĝis mia amiko; ĝi estis apartigita de malgaja konstruaĵo de psikiatria malsanulejo per ombroplena ĝardeno.

Ĝis la tagmanĝo ni esploris la lokon kaj pririgardis de ekstere la pligrandigotan konstruaĵon. Poste ni revenis en allogan loĝejon de la doktoro, kie nin atendis la gastama mastrino kun bonega tagmanĝo. La pladoj kaj boteloj estis rapide malplenigitaj kaj la interparolado fariĝis ĉiam pli viveca.

La profesio de mia amiko vekis en mi grandan intereson; li lerte elektis el sia praktiko tion, kio estis komprenebla al simpla mortemulo. En la interparolado, li ankaŭ ektuŝis la demandon pri tio, kiel malfacile estas altiri la frenezulon en la malsanulejon kaj kiom da ruzeco en tiaj okazoj estas necesa al kuracisto.

— La plimulto de malsanuloj teruriĝas ĉe la penso, ke ili iros en la malsanulejon, — diris mia amiko, — uzadi la perforton estas tre malutile, ofte eĉ danĝere, kaj tial la kuracisto devas elpensi milojn da ruzaĵoj por venigi malsanulon en tiun ĉi malgajan institucion, kie li estos ĉirkaŭita per speciala kaj taŭga flegado. Tamen, plena resaniĝo okazas tre malofte. Unu dentiston, malsaniĝintan je danĝera psika animkonfuziĝo, oni neniel sukcesis venigi ĉi tien; tiam, mi invitis lin al unu mia paciento, malsana je dentdoloro. Tute ne protestante, li kunmetis siajn ilojn kaj forveturis kun mi. Mia ruz[...] bonege sukcesis. La malsanaj[...] advokatojn mi invitas sub preteks[...] de grava proceso, kiun mi kvaza[...] deziras komisii al ili; la pastroj[...] mi petas komunii la mortantan mal[...] sanulon. . . .

"Diablo prenu, — mi pensis, du[...] la doktoro estis konfidanta al m[...] siajn strategiajn metodojn, — ka[...] la arĥitekturistojn li verŝajne invita[...] sub preteksto de konstruadoj? . . ."

Mi ektuŝis per la mano la kapo[...] kaj trankviliĝis, pensante, ke m[...] estas tute normala kaj efektiv[...] invitita por konstruado.

— Vi ne povas imagi al vi, — daŭrigis mia amiko, — ĝis kia grad[...] tiuj ĉi malfeliĉuloj estas certaj pr[...] sia plena sano kaj normaleco; ili [...] ne suspektas sian staton.

Al mi fariĝis iel strange. Ki[...] okazos, se mi ankaŭ estas en simil[...] stato?

— Antaŭ nelonge, — daŭrigis la doktoro sian rakontadon, — mi havi[...] la aferon kun juna aristokrato. L[...] estis neniel trompebla. Fine mi de[...] cidis inviti lin al tagmanĝo. Li veni[...] kaj sidis ĝuste sur la sama loko, kie vi sidas nun. Post la tagmanĝo, mi proponis al la juna homo rigardi la malsanulejon kaj montris la izolitajn ĉambrojn. En unu el ili, mol[...] drapirita, mi rapide fermis la pordon kaj tiamaniere kaptis lin.

Kun maltrankvileco mi ekmoviĝis sur la seĝo, sur kiu, kiel mi ĵus estis aŭdinta, ankoraŭ sidis antaŭ nelonge la frenezulo. Povas esti, ke ankaŭ hodiaŭ ripetiĝos la samo. Sed mi rapide forpelis de mi tiujn malsaĝajn dubojn. Neniu el miaj antaŭuloj suferis la animkonfuziĝajn malsanojn, kaj tiuj ĉi estas ordinare heredeblaj. Ne, ne, tiu ĉi invito ne estis preteksto, por mni altiri, oni efektive bezonas min, kiel arĥitekturiston.

*
* *

Post la tagmanĝo, la doktoro proponis al mi rigardi la malsanulejon; ĝi min tre interesis kaj, ĉar mi hontis eĉ ŝerce esprimi mian timon, mi tuj konsentis.

Ni iris en la malsanulejon, vidis ĉirkaŭ kvindek ĉambrojn kaj ĉirkaŭ cent kvindek malsanulojn. Ne eĉ en unu ĉambro, dank' al Dio, oni min ŝlosis, ĉar mi atentis je tio, ke la

doktoro estu ĉiam je kelkaj paŝoj antaŭ mi.

Fine ni eliris el la konstruaĵo de malsanulejo. Kiam mi transpaŝis ĝian sojlon kaj ekspiris freŝan aeron, min ekregis feliĉa konscio, ke mi estas psike sana.

Ni ne estis ankoraŭ foririntaj kelkajn paŝojn, kiam mi rimarkis, ke en unu el la ĉambroj mi forgesis mian novan silkan pluvŝirmilon. — Mi eĉ rememoris, en kiu ĉambro mi ĝin lasis, kaj mi diris al la amiko, ke mi devas reveni.

— Bone, bonè, iru, la servistoj helpos vin trovi la pluvŝirmilon, — diris la doktoro, kaj mi ekkuris sur ŝtuparo, transsaltante po kelkaj ŝtupoj.

El supro mire rigardis min unu servisto.

— Akompanu tiun ĉi sinjoron, — ekkriis al li la doktoro, montrante min.

La servema malsanulisto tuj iris post mi, montrante al mi, kun ia stranga afableco, la vojon.

— Ĉi tien, ĉi tien, bona sinjoro, pli maldekstren. . . jen tien!

Mi haltis por pli bone vidi tiun ĉi strangulon.

— Iru do antaŭen, mia karulo, — mi diris al li, — kaj serĉu mian pluvŝirmilon.

— Certe, certe, ni serĉos la pluvŝirmilon, kara sinjoro. Mi iros antaŭe. . . kaj vi iru post mi.

Mi rimarkis, ke la servisto faris ian signon al sia kolego.

La unua servisto ekiris antaŭe, kaj la dua, kiun li alvokis, — malantaŭe.

Mi haltis.

— Vi, ŝajne, imagas al vi, ke mi estas frenezulo? Mi faros ne eĉ unu paŝon antaŭen. Serĉu mem mian pluvŝirmilon, aŭ diablo ĝin prenu!

Dirinte ĉi tiujn vortojn, mi turniĝis por reveni al la amiko kaj plendi je la malsaĝaj servistoj; sed en la sama momento mi eksentis, ke oni min kaptis kaj renversis sur la plankon.

— Malkvietulo! — ekkriis ambaŭ servistoj, kaj ankoraŭ kelke da homoj ekrapidis por helpi ilin.

Mi penis forliberigi min, kriis, piedbatis kaj ungogratis ilin, sed vane. Ses servistoj levis min, kiel pilkon, kaj forportis en la mole drapiritan ĉambron. La ŝlosilo dufoje turniĝis en la seruro kaj mi restis sola en la ĉambro por malkvietaj malsanuloj.

Mia malespero estis senlima. Ĉu efektive mi estas frenezulo? Mi komencis rememori la plej bagatelajn detalojn de mia vivado dum lasta tempo. Sed, malgraŭ ĉiuj miaj penoj, nenion suspektan mi povis ekrememori. Ne, milfoje ne, mi ne estas frenezulo!

Sed, se mi estas sana, kial do mia amiko ne venas al mi? Li certe rimarkis, ke mi jam de longe ne revenas.

En la pordo de la ĉambro estis malgranda truo, tra kiu min senĉese observis ies okuloj; evidente oni gardis, ke mi ne faru al mi ian malutilon.

Fine la pordo malfermiĝis, eniris ia tre ĝentila juna kuracisto kaj afable petis, ke mi pruntu al li mian poŝan tranĉilon.

Tio estis terura impertinenteco! Ili opiniis, ke mi estas min vundonta! Mi komencis konsideri. Se mi ne donos la tranĉilon, ili opinios min tre malsana kaj eble forprenos ĝin perforte. Pripensinte, mi malestime ĵetis la tranĉilon al la piedoj de la kuracisto.

—Trankviliĝu, — li diris paceme, — mi donos al vi ian trankviligan kuracilon.

— Prenu ĝin kaj manĝu mem kaj por mi venigu la ĉefan kuraciston, al kiu mi estas veninta ĉi tien, kiel gasto.

—Certe, certe, vi estas nia gasto! Trankviliĝu, mi petas; tio estas la plej bona por vi. La direktoro ne povas tuj veni al vi; lin oni invitis al unu mortanto. Sed li certe vizitos vin, kiam li revenos.

Mi restis du horojn malliberigita.

Fine, post la pordo mi ekaŭdis laŭtan ridon, interrompitan de insultado; evidente mia amiko rapidis kun helpo. Li insultis la servistojn, sed li ne povis deteni sin de rido.

Larmoj de rido aperis en liaj okuloj, kiam li estis malferminta la pordon kaj ĉirkaŭpreninta min je kolo, kun senfinaj petoj pri pardono.

— Mi volonte pardonas vin, — mi diris malvarme, — vi ja ne estas kulpa, sed nun, mi petas, ellasu min, kiel eble plej baldaŭ.

Per rapidaj paŝoj mi malsu-

preniris, ne demandinte eĉ pri mia pluvŝirmilo kaj tranĉilo.

Mia amiko, petante pri pardono, kuris post mi.

— Diru, mi petas, kiam vi venos fari kontrakton rilate al la konstruado? — li demandis.

— Neniam!

Plu mi ne povis vidi tiun domon.

Esperantigis
Karolo Nievenglovski.

"The Esperanto Guide."

Translation of the Exercises.

Exercise 12.—La homo havas nur unu nazon kaj unu buŝon, sed li havas du orelojn kaj du okulojn. Hodiaŭ mi ricevis nur tri leterojn. Ĉar vi ambaŭ estas miaj amikoj, mi diras al vi ĉion. Ŝi povas fari ĉion per siaj du manoj. Kvin homoj povas pli bone fari, ol kvar. Li promenas en la nokto kun siaj sep hundoj. Estas ses infanoj en mia ĉambro. Sep kaj naŭ faras dek ses. Unu horo konsistas el sesdek minutoj, kaj estas sesdek sekundoj en unu minuto. Kio estis sur la tablo? Kion vi trovis? Mi trovis dudek du, kaj ne dudek kvar, pomojn sur la tablo. En unu jaro estas dek du monatoj. Kion vi faris? Mi promenis kun mia avo. Dio kreis la homon en la sesa tago de la semajno. Kiun daton estis naskita Georgo Vaŝington? Kiun filinon li vidis? Kiu filino vidis lin? Unu el la amikoj de via patro estas en la domo.

Exercise 13.—Oni amas ordinare personon, kiu estas simila al li. Tial la vidvo, pri kiu mi parolis al vi, varmege amas sian pli maljunan (or: pli aĝan) filon, kiu estas tiel fiera kaj obstina. Sed li havas nur teruran malamon kontraŭ la pli juna. Oni rakontas inter aliaj aferoj, ke ĉi tiu malbona homo nutras lin per pano kaj akvo. La malfeliĉa knabo devas manĝi en la kuirejo. Li ofte batas lin kaj devigas lin porti grandan kruĉon al malproksima loko kaj alporti ĝin domen plenan de akvo. Varmega; sanktega; kruĉego; kuirejo; paperejo; vinejo; kuiradi; portadi; pensado; varmigi; sanktigi; plenigi; unuigi; ĝojigi.

Exercise 30.—Vi ne devas fari tion iel, sed kun multe da zorgo. Mi trovis ion, sed mi ne volas montri ĝin al vi. Donu al mi iom da akvo. Mi metis mian libron ien, sed mi povas retrovi ĝin. Se ial vi pens ke mi devas fari tion, mi faros ĝ Se vi iam bezonos helpon, venu al Iu venis viziti mian patron hie matene. Ĉi tiu libro certe estas Vi trovos vian leteron en iu lib Ŝia teruro estis tia, ke ŝi ne po paroli. Kian ĉambron vi havas la hotelo? Kiajn plumojn vi dezi havi? Nenia antaŭa sperto es necesa. Li ne povis diri, kie, ki kaj kiel li vidis vin. Kies estas tiu tranĉilo? Nenies. Diru al kial vi faras tion. Kiom da hom estas pli obstinaj, ol muloj! bruo! Ĉiu afero havas sian bon kaj sian malbonan flankon. Ĉie, vi haltos, vi trovos akvon. Ne skri tiel rapide. Ne skribu tiel. kredas ĉion, kion ili diras al ŝi. atakis nin ĉiel. Ĉiu saĝa homo laŭdos. Ĉiuj saĝaj homoj vin laŭd Ĉiu demandis lin, kial li faris ti Iam, kiam mi havos plumon en (or: la) mano, mi respondos li leteron. Ĉiam, kiam (or: ĉiufo kiam; or: kiam ajn) mi vidas lin, laboras. Tuj, kiam mi diris ĝin al li foriris. Mi deziras loĝi ie, kie es kviete. Kiel bona li estas! Mi povas iel kompreni ĝin. Ĉu vi aŭd tion, kion (or: Ĉu vi aŭdas, kion) diras? Tio, kio (or: Kio) estas s la tablo, estas tre bona. Mi vid tion, kio estas sur la tablo. Ti kion vi perdis, estas sur la tablo. komprenas iom. Kiom ĝi kosti Ĉu vi povas memori tiom? Kiom sukero ŝi prenas? Neniom. Li hav tiom da vino, kiom da akvo. neniu estas tie? Mi vidis iun, ki mi konis. Kiuj estas viaj libroj?

Exercise 31.—Mi ne miras pri t kion vi diras, ĉar li ĉiam estis t kuraĝa. Mi ne kuraĝas iri tien. ĉiam agis kuraĝe; lia kuraĝo est mirinda. Kial vi ĉiam parol kolere al li? Li koleras vin, ĉar ne volas obei lin. Respondu skri kaj ne parole; tio estos pli bon Ili metis la senvivan korpon sur liton kaj kuris al la malfeliĉa pat de la mortinto. Ni ĉiuj loĝas ekst la vilaĝo. La ekstero de ĉi tiu dom estas tre bona, sed la interno estas tre agrabla. La ekstera kov (or: kovrilo) de la libro ne est pura. Kial vi alvenas tiel malfru hodiaŭ? Ĉar ni iris al niaj amik kaj trarigardis ilian novan domo

Ni vidis la manĝoĉambron, la dormoĉambrojn, la salonon kaj ĉiujn aliajn ĉambrojn. Mi devas havi respondon, ĉu jesan aŭ nean respondon; mi ne povas atendi. La aglo deflugis de la kamentubo, kaj surflugis sur la tegmenton de nia domo. Johano defalis de tramo kaj rompis al si la dekstran brakon. Mi tralegis tiun libron. Ĉi tiu sinjoro havas grizajn harojn kaj nigrajn lipharojn.

(Next month: Exercises 14 and 32).

Gazetoj Ricevitaj.

"La Revuo Orienta," Tokio, Japanujo; n-roj 7, 8, 9 kaj 10. **"Le Monde Esperantiste,"** Paris; n-ro 5. **"Esperanto Triumfonta,"** Koln-Horrem, Germanujo; n-roj 5, 6 kaj 7. **"Espero Katolika,"** Vieno, Austrujo; n-roj 8-9 kaj 10. **"Franca Esperantisto,"** Paris; n-ro 5. **"Germana Esperantisto,"** Dresden; n-roj 2, 3-4, 5-6, kaj 8-9 (mankas n-roj 1 kaj 7). **"La Verda Ombro,"** Taihoku, Japanujo; n-ro 10. **"Nova Tempo"** (daŭrigo de estinta Viena gazeto "German - Austria Esperantisto"); n-roj 5, 6-7 kaj 9. **"Kristana Espero,"** Laihia, Finnlando; n-roj 2 kaj 3. **"Hungara Esperantisto,"** Szeged, Hungarujo; n-roj 9-10. **"Amerika Esperantisto,"** West Newton, Boston, Usono; n-ro 5. **"Argentina Esperantisto,"** Buenos Aires; n-roj 35 kaj 36. **"Esperanto Itala Revuo,"** Milano; n-roj 2, 3, 4, 5-6, 7-8 (mankas n-ro 1).

Ni volonte ricevus la mankantajn numerojn. Ni sendas nian gazeton pro interŝanĝo al ĉiuj Esperantistaj gazetoj.

En "Esperanto Itala Revuo" (n-ro 3) ni legas pri diverslanda progreso de nia lingvo sub titolo "Australia" la jenon: "Adozione dell' Esperanto nelle scuole primarie." Malfeliĉe tio ne estas fakto; Esperanto ankoraŭ ne estas instruata en la elementaj lernejoj ĉe ni. Tio estas nia celo; iam ĝi espereble estos realaĵo.

En "Amerika Esperantisto" ni legas en la raporto de la Haga kongreso, ke la filmo de la Tria Aŭstralia kongreso estis elmontrita al la kongresanoj, kun aliaj filmoj, ĉe speciala kinema.-prezentado.

Vi Ne Kredu!

Vi ne kredu al mi, se en iu moment'
Pri fervora la am', pri pasia la sent'
Mi al vi flamrigarde parolas.

Mi mensogas al vi, ĉar ne amas mi vin —
En la tuta konfes' de komenco ĝis fin'
Mi nur ŝercas, babilas, petolas. . . .

Estas vere, ke mi ofte sur la vivvoj'
Eksopiras pri vi kun anima malĝoj',
Kun batado de l' koro sincera.

Kaj en tiu moment' ŝajne amas mi vin
Kaj forgesas, ke vi estas nur belulin' —
Malvarmema, sensenta, fiera.

Kaj en tiu moment' de la blinda korflam'
Mi parolas al vi pri la rev', pri la am',
Kaj mi mem kredas, kion mi diras.

Sed revenas konsci', rekomprenas mi vin,
Mi revidas, ke vi estas nur belulin' —
Sekve mi nur eraras, deliras. . . .

Do ne kredu al mi, se en iu moment',
Pri fervora la am', pri pasia la sent'
Mi al vi flamrigarde parolas.

Mi mensogas al vi, ĉar ne amas mi vin —
En la tuta konfes' de komenco ĝis fin'
Mi nur ŝercas, babilas, petolas. . . .

Vitold Jarmoloviĉ,
Moskvo.

Seka Psalmo.

De I. S. Machar, unu el la plej ŝatataj el la moderna poetaro Ĉeĥoslovaka.

Problema estas nia karaktero.
Du strange dissonantaj tonoj, kiuj
en ĉiu paĝ' de nia historio
kaj de nacia vivo nia sonas:
nebulo Rusa, Franca ekscitemo.

Ĝi estas kvazaŭ sin amike premus
ĉe ni la manojn Franca okcidento
kun oriento Rusa reciproke
kaj en ni restus ambaŭ karakteroj.

Ni eksciteme kaj rapide brulas
por multa tute iluzia belo,
por multa, eĉ plej problemplena bono,
por multaj, ĵus naskitaj novaj celoj
(en kiu senco ni eĉ estas majstroj),
por vico da reformoj grandaj, brilaj.

Sed tuj de ie falas la nebulo,
subite nin rezignacio premas,

kaj restas nur maldolĉa elegio,
sopiroj plendaj, vangoj dolorplenaj.

Sed ree en nebulo eklumiĝas
kaj tuj ekĝojas, brilas kaj diboĉas
land' nia tuta. . . . .

Kaj ni tiel ĉiam
balancas de mallumo en la lumon.
Kaj tiel en ni ĉiam balancadas
la oriente-okcidentaj eroj,
de ambaŭ mankoj, sen iliaj fortoj.

Kaj tio estas fine plej malĝoja.

El la Bohema lingvo tradukis
doktoro Stanislav Schulhof.

Esperanta Printempo.

La printempo ridetanta
reviviĝis sur la tero—
bela, hela, verdiĝanta,
tute plena de espero.
Via penso, malkredanto,
kun la tempo harmoniu!
Sonas eĉ la birda kanto
Esperante: "Tiu, ĉiu!"

Oresto Golovnin.

El la Programo de Terkultura Ekspozicio.

11 h. La gastoj alvenas.
12 h. La bestaro alvenas.
1 h. Komuna tagmanĝo.

Alta kaj Dolc'a.

La reklama arto progresas. Ĉe la "Nacia Varietea Teatro" en Balmain, apud Sidnejo, unu samideano, kiu tie aperas kiel trapezisto, prezentas sin kun la nomo kaj titolo "Esperanto, la fama kaj fulma trapeza artisto." Potenco al lia brako!

Melburna samideano, kiu havas kafejon sur unu ĉefa strato, nun vendas al siaj klientoj "La 'Esperanto' skatolo da sukeraĵoj." Sur la skatolo estas unu-du frazoj en Esperanto kaj Angla, kaj konsilo al demandantoj, kiuj deziras informojn pri la internacia lingvo, "iri al la librejo de Hutchinson kaj serĉu la homon kun la verda stelo." Dolĉo al lia sukero!

"The Esperanto won by two miles" ("La Esperanto gajnis per du mejloj") diris kabla depeŝo el Ameriko en niaj gazetoj antaŭ nelonge. Sed tiu Esperanto ne estis "simpla, fleksebla, belsona, vere internacia en siaj elementoj"; ĝi estis nomo de fiŝista ŝipo partopreninta la internacian veladon apud Halifax, Kanado.

Kun ĉi tiu numero ni dissendas "Alvokon por financa subteno de A.E.A."

Libroj! La Plej Lastaj.
Libroj! La Plej Bonaj.
Nova Provizo
J'us Ricevita.
Sendu 2 Pencojn por Listo al
"**Kookaburra"-Librejo,**
228 Bourke-Str:, Melbourne.

Cole's Book Arcade, Melbourne.
Two Million Books and Pieces of Music.
Send for "The Rainbow" Cole's Monthly about Books.
Free to You.

Printed for the Proprietors, The Esperanto Journal Committee, 87 Peel Street, Windsor, by Fraser & Morphet, Printers, Eastbourne St., Windsor.